

◆ Birinci Qarabağ müharibəsinin başlanmasından 35 il ötür

İKİ MÜHARİBƏ...

...və onların ibrət dərsləri

Azərbaycan hər dəfə dövlət müstəqilliyinə nail olmaq istəyəndə "alət millət" sayılan ermənilərin əli ilə ona "Dağlıq Qarabağ problemi" adlı tələ qurublar.

Havadarlarına arxalanan murdar düşmən 30 ilədək bir müddətdə işğal etdiyi ərazilərdə daş üstə daş qoymadı.

Təkcə yaşayış məntəqələrini deyil, meşələri, bağları, məscidləri, tarixi abidələri, hətta qəbiristanlıqları da yerləyək-sən etdi, təbii sərvətlərimizi çapıb talaya-raq apardı.

Bəli, Birinci Qarabağ müharibəsi məğlubiyyətlə, itkilərlə başa çatdı.

Nə BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsi, nə beynəlxalq qurum və təşkilatların müvafiq qərarları, nə də beynəlxalq hüquq ədaləti bərpa etdi!

Düşmən ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə sonsuza qədər uzanan sülh danışıqları əsasında bir qarış torpağımızı belə qaytarmadı.

Ona sanksiya tətbiq edilmədi, təzyiç göstərilmədi.

Nəhayət, İkinci Qarabağ müharibəsi başladı və tam fərqli nəticə - Azərbaycan Ordusunun möhtəşəm zəfəri ilə başa çatdı!

Dostları və havadarları nə qədər çalışsalar da, Ermənistanı acınacaqlı məğlubiyyətdən xilas edə bilmədilər.

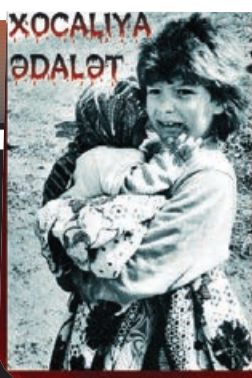
Düşmən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "dəmir yumruğ"u ilə diz çökdürülərək kapitulyasiya aktını imzaladı!

Qarabağ uğrunda iki müharibə və iki tam fərqli nəticə!

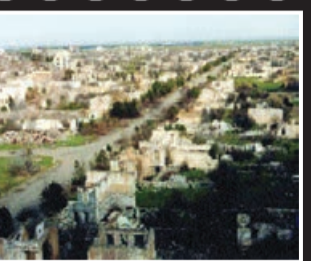
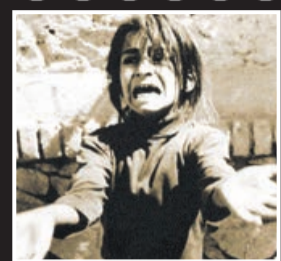
Bəs bu müharibələr nələri aşkara çıxardı, məğlubiyyətin və qələbənin səbəbləri nə oldu, baş verənlərdən hansı ibrət dərsləri götürülməlidir?

Birinci Qarabağ müharibəsinin başlanmasının 35 illiyinin qeyd olunduğu bu gündə geriye baxmaqla bəzi nəticələr çıxarmaq mümkündür.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev beş əsr ərzində ilk dəfə olaraq itirilmiş Azərbaycan torpaqlarını geri qaytardı, ikiəsrlik "Qarabağ problemi"ni zəfərlə son qoydu, beləliklə, adını Azərbaycan tarixinin görkəmli şəxsiyyətləri ilə bir sırada xalqın şərəf salnaməsinə həkk etdi!

Birinci Qarabağ müharibəsinin başlanmasından 35 il ötür

Azərbaycan hər dəfə dövlət müstəqilliyinə nail olmaq istəyəndə "alət millət" sayılan ermənilərin əli ilə ona "Dağlıq Qarabağ problemi" adlı tələ qurublar.

Bu, 1918-ci ildə də, XX əsrin 90-cı illərində də belə olub!

Ötən əsrin əvvəlində qazanılan dövlət müstəqilliyinin ömrü kimi 23 ay çəkdi.

Azərbaycandan həm Şərqi Zəngəzur qarışıq xeyli torpaq qoparıldı, həm də müstəqilliyimizi əlimizdən aldılar.

Əsrin sonunda eyni ssenari yenidən işə salındı.

Bu dəfə Azərbaycan 20 min övladını şəhid versə də, ərazisinin 20 faizi işğala məruz qaldı.

Havadarlarına arxalanan mürdar düşmən 30 ilədək bir müddətdə işğal etdiyi ərazilərdə daş üstə daş qoymadı.

Təkcə yaşayış məntəqələrini deyil, meşələri, bağları, məscidləri, tarixi abidələri, hətta qəbiristanlıqları da yerləyib yıxdı, təbii sərvətlərimizi çapıb talayaraq apardı.

Bəli, Birinci Qarabağ müharibəsi məğlubiyyətlə, itkilərlə başa çatdı.

Nə BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının dörd qətnaməsi, nə beynəlxalq qurum və təşkilatların müvafiq qərarları, nə də beynəlxalq hüquq ədaləti bərpa etdi!

Düşmən ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə sonsuz qədər uzanan sülh danışıqları əsasında bir qarış torpağımızı belə qayıtmadı.

Ona sanksiya tətbiq edilmədi, təzyiç göstərilmədi.

Nəhayət, İkinci Qarabağ müharibəsi başladı və tam fərqli nəticə - Azərbaycan Ordusunun möhtəşəm zəfəri ilə başa çatdı!

Dostları və havadarları nə qədər çalışsalar da, Ermənistanı acınacaqlı məğlubiyyətdən xilas edə bilmədilər.

Düşmən Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "dəmir yumruğu"u ilə diz çökdürülərək kapitulyasiya aktını imzaladı!

Qarabağ uğrunda iki müharibə və iki tam fərqli nəticə!

Bas bu müharibələr nələri aşkara çıxardı, məğlubiyyətin və qələbənin səbəbləri nə oldu, baş verənlərdən hansı ibrət dərsləri götürülməlidir?

Birinci Qarabağ müharibəsinin başlanmasının 35 illiyinin qeyd olunduğu bu gündə geriye baxmaqla bəzi nəticələr çıxarmaq mümkündür.

Millət də övlad kimidir: ağıllı, güclü, imkanlı atası - rəhbəri olanda fırvan və təhlükəsiz yaşayır, xoş gün-güzəran görür, xoşbəxt gələcəyini qura bilir.

Amma hər millətə də həmişə müdrik, uzaqgörən, həqiqi siyasət qrosmeysteri sayıla biləcək rəhbər qismət olmur.

Bu da Tanrının və taleyin bir qismətidir!

Azərbaycan xalqının əsl rəhbərindən - Ulu Öndər Heydər Əliyevdən müvəqqəti olaraq ayrı düşməsi böyük məhrumiyyətlərə səbəb oldu.

Birinci Qarabağ müharibəsində uduzmağımızın başlıca səbəbi də elə bu idi!

İKİ MÜHARİBƏ...

...və onların ibrət dərsləri

Ermənistanın ən çox çəkdiyi insan Ulu Öndər Heydər Əliyev idi!

Nə qədər ki Heydər Əliyev Sov.İKP MK Siyasi Bürosunun üzvü və SSRİ Nazirlər Soveti sədrinin birinci müavini kimi Moskvada çalışırdı, ermənilər Kremldə Azərbaycan əleyhinə qərar çıxara bilməyəcəklərini yaxşı anlayırdılar. Odur ki, həmin müddətdə səslərini içlərinə salaraq susurdular.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin yüksək postundan kənarlaşmasından cəmi bir həftə sonra düşmənlərimizin əl-qolu açıldı və onlar Qarabağa iddialarını açıq şəkildə bəyan etdilər.

Dövr ağır, zaman çətin idi... Bu ağırqların və çətinliklərin obyektiv və subyektiv səbəbləri vardı...

SSRİ adlı nəhəng dövlət çökdü. Qorbaqovun imperiyanın xilası naminə ortaya atdığı "yenidənqurma" oyunu baş tutmamışdı.

Qırmızı imperiyanın çöküşü ağır fəsadlara da yol açdı:

- Ölkə iqtisadiyyatı dağılır, istehsalın nizamı pozulurdu;
- Ərzaq qıtlığı yaranır, mağazaların rəfləri boşalır, sonsuz növbələr yaranır, dolanışqı günbəgün çətinləşirdi;
- Xalqa "maddi nemətlərin sel kimi aşıb-daşdığı" kommunizm əvəzinə ərzaq talonları verildi;
- İnflyasiya baş alıb gedir, istehsal əlaqələri pozulduğundan fabrik və zavodlarda işlər dayanırdı;
- "Sosializmə yad olan" mitinq və tətilər isə ideyasızlığa, hərəmçiliyə yol açırdı.

Bütün bunlar dağılmaqda olan "qırmızı imperiya"nın iflasi əlamətləri idi.

Subyektiv səbəblər daha ciddi fəsadlar törədirdi:

• Azərbaycanca bütün bu həqiqətləri görən və doğru, cəsarətli addımlar atmağı bacaran rəhbər yox idi;

• Ə.Vəzirov Moskvaya qul sədaqəti göstərirdi, Qarabağda baş verən proseslərin əsl mahiyyətini anlamırdı;

• A.Mütəllibov başını itirdiyindən dağılmaqda olan SSRİ-ni "xilas etmək" üçün referendum keçirirdi;

• AXC-Müsavat cütüylü bu qarmaqarıq vəziyyətdən istifadə edərək hakimiyyəti ələ almaq üçün pozuculuqla məşğul olur, kaos və anarxiyaya rəvac verir, idarəetmənin iflic vəziyyətinə salırdı.

SSRİ-nin birinci və sonuncu prezidenti M.Qorbaqova və onun arvadı Larisaya arxalanan ermənilər isə qurduqları plan üzrə addım-addım irəliləyirdilər:

- Ordu yaradır, Moskvanın köməyi ilə silahlandırılar;
- "Məzlum və fağır" millətin "sıxışdırılması" və "soyqırımı" ilə bağlı əfsanələr uyduraraq dünyaya yayır, gələcək işğallarına "ideoloji təminat" hazırlayırdılar;
- Qərbi Azərbaycan ərazisində yaşayan azərbaycanlılar zorla dədə-baba torpaqlarından qovulurdular;
- Kəndərdən Qarabağa ötürülən silahlı "fədalı"lar və "saqqallı"lar Azərbaycan kəndlərini atəşə tutur, əhali arasında vahimə yaradırdılar.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin Milli Məclisdə çıxış edərək hadisələrin gələcək təhlükəli nəticələri barədə etdiyi xəbərdarlığı, Qarabağın müdafiəsi üçün xüsusi konsepsiya hazırlanması və ordu quruculuğu barədə tövsiyəsi isə "ağıllı rəhbər"lər tərəfindən eşidilmədi...

Nəticədə Azərbaycan 20 min övladını şəhid verdi, ərazisinin 20 faizi işğala məruz qaldı.

Bir milyondan çox soydaşımız 30 ilədək müddətdə əzablı qaçqın və məcburi köçkün həyatı yaşadı...

Ölkə vətəndaş müharibəsi həddinə, bir dövlət kimi məhv olma məqamına çatdırıldı...

Birinci Qarabağ müharibəsi məğlubiyyətlə nəticələndi.

Əslində, İkinci Qarabağ müharibəsinə hazırlıq Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın arzu və tələbi ilə ölkə rəhbərliyinə qoyduğu ilk gündən başladı!

Bu istiqamətdə çox gərəklili və zəruri işlər görüldü:

- Müharibədə atəşkəs elan olunması ilə yeni ərazilərin işğalının qarşısı alındı;
- Ölkə kaos və anarxiyadan, qanunsuzluqdan xilas olundu, möhkəm və dönməz sabitlik yaradıldı;
- Sürətlə ordu quruculuğuna başlandı, zabit kadrlarının hazırlanmasına diqqət artırıldı;
- "Əsrin müqaviləsi" imzalandı, ölkənin iqtisadi imkanlarının artırılması üçün zəruri tədbirlər görüldü;
- Yeni Konstitusiyaya qəbul olundu, bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə keçidi şərtləndirən addımlar atıldı, islahatlar aparıldı;
- 1994-cü ilin yanvarında Horadiz əməliyyatı keçirilərək 22 kənd işğaldan azad edildi;
- ATƏT-in Minsk qrupunun vasitəçiliyi ilə sülh müzakirələri aparılaraq torpaqların danışıqlar yolu ilə azad olunmasına cəhdlər göstərildi.

Təəssüf ki, ömür vəfa etmədi...

Tələ yarımcıq işlərin sona çatdırılması missiyasını cənab İlham Əliyevin üzərinə qoydu!

Dövlət başçısı İlham Əliyev prezidentliyinin ilk günlərindən torpaqların işğaldan azad olunma-

sını diqqət mərkəzində saxladı, sülh danışıqlarını davam etdirməklə bərabər, müharibəyə ciddi və özünəməxsus formada hazırlaşdı.

Ən əvvəl:

- Tarixin ən qüdrətli Azərbaycanını yaratdı;
- "Hücum diplomatiyası" tətbiq edərək beynəlxalq qurum və təşkilatlarda Azərbaycanın haqq işinin müdafiəsini gücləndirdi;
- Azərbaycanı dünyaya yeni imicdə - demokratik və müstəqil siyasət yürüdən dövlət kimi təqdim etdi;
- Dönmədən milli maraqlara, qarşılıqlı hörmətə əsaslanan xarici siyasət yürüdərək dostlarımızın sayını artırdı;
- Ölkəmizi Cənubi Qafqazda söz sahibinə, ən güclü dövlətə çevirdi;
- Yeni gənc nəsəl yetişdirərək onların da iştirakı ilə möhtəşəm ordu qurdu;
- Yaradığı modern ordunu ən yeni texnologiyaya əsaslanan silahlarla, taktika və strategiya ilə təmin etdi;
- XXI əsrin ən yeni müharibəsini apardı, düşmən ordusunu məhv edərək diz çökdürdü, kapitulyasiya aktına imza atdırdı!
- Təkcə hərə meydanında deyil, diplomatiya sahəsində və informasiya müharibəsində də şəksiz qələbəni təmin etdi!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev beş əsr ərzində ilk dəfə olaraq itirilmiş Azərbaycan torpaqlarını geri qaytardı, ikisrəlik "Qarabağ problemi"ni zəfərlə son qoydu, beləliklə, adını Azərbaycan tarixinin görkəmli şəxsiyyətləri ilə bir sırada xalqın şərəf salnaməsinə həkk etdi!

İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Üçüncü Dünya müharibəsi başlayıb.

Onun nə vaxt və necə bitəcəyi hələ bilinmir.

Məlum olan odur ki, dünyanın yeni düzəni formalaşır.

İlham Əliyev Azərbaycanın yeni dünya düzənində özünə layiqli yer tutması üçün ağıllı və uzaqgörən addımlar atır.

Bu addımlarda Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrinin ibrət dərsləri də nəzərə alınır.

İki müharibədən çıxan əsas nəticələr nədir?

Ən əvvəl dövlət sərəştəli, təcürbəli, bacarıqlı, milli maraqları şəxsi mənafeədən üstün tutanlar idarə etməlidirlər!

• Dönmədən milli maraqlara söykənən, uzaqgörən siyasət yeridilməlidir!

• Azərbaycan xalqını və dövlətini daim qalib və qüdrətli edən Heydər Əliyevin siyasi kursu ilə getməliyik!

• Milli birlik olmalı, xalq öz rəhbəri ətrafında yumruq kimi birləşməlidir!

• Xalqın milli sərəştəli dövlətin qüdrətlənməsinə, insanların rifahının yüksəlməsinə sərf etməlidir!

• Azərbaycan dostlarının sayını durmadan artırmalı, bədxahlıqları qarşı qətiyyətli və prinsiplial mübarizə aparmalıdır!

• Ordumuz daim gücləndirilməli, düşmənin başına od yağdıraraq onu məhv etməyə hazır vəziyyətdə olmalıdır!

Müharibə qurtarsa da, döyüş davam edir!

Ermənistanın arabir atəşkəsi pozması, ərazimizi müxtəlifçaplı silahlarla atəşə tutması istisna olmaqla, bu döyüş müxtəlif formada və müxtəlif cəbhələrdə aparılır!

Hələ də "böyük ermənistan" sərəsom ideyasından əl çəkməyənlər var;

Hələ də Ermənistanda revanşizm barədə düşüncələr çoxdur;

Hələ də ara-sıra gorbagor olmuş "status" barədə sayıqlamalar baş verir;

Hələ də ATƏT-in Minsk qrupunu xortlatmaq istəyənlər tapılır;

Hələ də Ermənistanı BMT-də, frankofoniyada, hansısa senatda, milli assambleyada müdafiə cəhdlərinə rast gəlinir;

Hələ də ermənilər kiməsə, nəyəsə ümid bağlayaraq üçtərəfli Bəyanatda üzvlərinə götürdükleri öhdəliklərini yerinə yetirməkdən müxtəlif bəhanələrlə boyun qaçırmırlar.

Amma əbəz yərə!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin İkinci Qarabağ müharibəsində onlara verdiyi dərsləri unutmamalıdır!

"Dəmir yumruğu"un əzici və məhvəddici zərbələrini unutmamalıdır!

Diz çökərək İlham Əliyevə yalvarmaqlarını, dostlarını ona minnətçi saldıqlarını unutmamalıdır!

Keçmiş arxalanaraq özgə torpaqlarını 30 il işğaldan saxladıqdan sonra Azərbaycan Ordusunun qarşısını qaçdıqlarını, "qalib xalq", "qalib millət", "məğlubedilməz ordu" miflərini necə bircarəsina itirdiklərini unutmamalıdır!

Ən nəhayət, "dəmir yumruğu"un yerində olduğunu, hər an başlarına enə biləcəyini yaddan çıxarmamalıdır!

İndi reallıq tam başqadır!

Yeni reallığı Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev yaradıb!

Bu reallıq isə daimi və əbəddir!

Bəxtiyar SADIQOV